

Sygn. akt III PO 1/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Halina Kiriło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania J. T.

od decyzji Prokuratora Generalnego nr PG IX K [...] z dnia 5 grudnia 2013 r.

w przedmiocie odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska
prokuratora,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2014 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2013 r. Prokurator Generalny, działając na podstawie art. 62a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.) w związku z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity

tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 427 ze zm.) - nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie przez J. T. – prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. stanowiska prokuratora.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że pismem z 17 lipca 2013 r. prokurator J. T. złożył wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora - do dnia 30 września 2015 r. Do powyższego wniosku dołączył zaświadczenie lekarskie, z którego wynika, iż brak jest przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania przez niego pracy na stanowisku prokuratora. W uzasadnieniu wniosku zainteresowany podniósł, że posiadane wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz aktualny stan zdrowia pozwalają mu na dalsze wykonywanie obowiązków służbowych. Prokurator Okręgowy w P. poparł wniosek J. T. wyjaśniając, że obecnie wykonuje on swoje obowiązki w Wydziale [...] Postępowania Sądowego. Z opinii Naczelnika tego Wydziału wynika zaś, iż wnioskodawca pełniąc przez wiele lat funkcję Prokuratora Rejonowego w R. uzyskał szeroką wiedzę i wszechstronne doświadczenie zawodowe. Powszechnie obdarzany jest szacunkiem zarówno przez przełożonych, jak i współpracowników, a ponadto jest osobą o wyjątkowej kulturze osobistej, koleżeńską i dyspozycyjną. Prokurator Okręgowy w P. w pełni podzielił opinię Naczelnika Wydziału i uznał, że cechy charakteryzujące J. T. świadczą o jego pełnej przydatności do dalszego pełnienia służby.

Prokurator Apelacyjny w [...] pismem z 31 lipca 2013 r. negatywnie zaopiniował wniosek J. T. stwierdzając, że pozytywna opinia bezpośredniego przełożonego, a także wysokie kwalifikacje, rozległa wiedza i doświadczenie wynikające z faktu wieloletniego pełnienia funkcji kierowniczej, nie mogą stanowić wystarczającego uzasadnienia do wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora. Opinia taka wynika przede wszystkim z analizy sytuacji kadrowej w Prokuraturze Okręgowej w P.. Wyrażanie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora spowodowałoby znaczne opóźnienie w realizacji, opracowanej w Prokuraturze Apelacyjnej w [...], koncepcji likwidacji długotrwałych delegacji w obszarze apelacji [...]. Dotychczasowe działania w tym zakresie pozwoliły na zakończenie delegacji 7 prokuratorów, przez awans do jednostki delegowania. Obecnie w okręgu apelacji [...] uruchomione zostały konkursy na 6 wolnych stanowisk prokuratorskich. W odniesieniu do Prokuratury Okręgowej

w P. problem długotrwałych delegacji dotyczy 7 prokuratorów prokuratury rejonowej. Do dwóch ogłoszonych już konkursów na stanowisko prokuratora Prokuratury Okręgowej w P. swoje kandydatury zgłosiło 7 kandydatów, spośród których 6 to delegowani do tej jednostki prokuratorzy. W przypadku awansu delegowanych prokuratorów na wolne w chwili obecnej stanowiska prokuratorskie, liczba długotrwałych delegacji zmniejszy się do pięciu. Wobec faktu, że w jednostce tej w najbliższym czasie możliwe jest zwolnienie jedynie 3 etatów orzecznich, w tym przez J. T., ilość wolnych i przewidywanych do zwolnienia stanowisk prokuratorskich nadal nie będzie w pełni wystarczająca do ustabilizowania sytuacji kadrowej Prokuratury Okręgowej w P.. Wobec powyższego konieczne jest przeprowadzanie konkursów na zwalniane stanowiska prokuratorskie, co będzie powodowało rotację kadrową także w jednostkach szczebla rejonowego i zwalnianie etatów niezbędnych dla obecnych asesorów. W związku z tym, w przypadku wniosku J. T. takie przesłanki, jak wysokie kwalifikacje zawodowe, doświadczenie, a także dobry stan zdrowia, nie mają charakteru nadzwyczajnego i nie przeważają nad dobrem służby rozumianym jako potrzeba pokoleniowej wymiany kadr w Prokuraturze Okręgowej w P.. W świetle powyższego, zdaniem Prokuratora Apelacyjnego w [...], konsekwentne dążenie do ustabilizowania sytuacji kadrowej w jednostkach prokuratury apelacji [...] uniemożliwia wydanie pozytywnej opinii w sprawie wniosku prokuratora J. T..

Krajowa Rada Prokuratury uchwałą nr [...] z dnia 29 października 2013 r. pozytywnie zaopiniowała wniosek prokuratora J. T..

Podejmując przedmiotową decyzję Prokurator Generalny wziął pod uwagę to, że Prokurator Okręgowy w P. w swojej pozytywnej opinii nie wskazał żadnych szczególnych okoliczności przemawiających za niezbędnością dalszego zatrudniania prokuratora J. T.. Wyróżniające walory osobiste, wieloletnie doświadczenie zawodowe zasługują na uznanie lecz nie stanowią wyjątkowych okoliczności przemawiających za uzyskaniem zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora. Istotnym dla niniejszej decyzji było również negatywne stanowisko wyrażone w tej sprawie przez Prokuratora Apelacyjnego w [...], wynikające przede wszystkim z aktualnej sytuacji kadrowej na obszarze okręgu [...]. Z danych Biura Kadr wynika, że Prokuratura Okręgowa w P. dysponuje limitem

69 etatów, z czego 4 nie są obsadzone. W przypadkach jednego zwolnionego stanowiska ukazało się już obwieszczenie w Monitorze Polskim. Natomiast trzy pozostałe stanowiska zwolnione zostały dopiero w listopadzie 2013 roku, w związku z tym jeszcze nie zostały uruchomione procedury konkursowe. Do jednostki tej delegowanych jest 12 prokuratorów, w tym 10 prokuratorów z prokuratur rejonowych okręgu [...]. W jednostkach rejonowych okręgu [...] limit etatów wynosi 215, przy czym obsadzonych pozostaje 206 etatów. Trzy z wolnych stanowisk zostały już obwieszczone w Monitorze Polskim. Obsadzenie dwóch z wolnych stanowisk prokuratorskich ma nastąpić w drodze przeniesienia służbowego, a w pozostałych przypadkach uruchomione zostały procedury mające na celu obsadzenie tych stanowisk. Limit etatów asesorskich w tym okręgu wynosi 11 i wszystkie są obsadzone. Obecnie 8 asesorów posiada uprawnienia do powołania na pierwsze stanowisko prokuratorskie. Jak zaznaczono, w świetle przedstawionej wyżej sytuacji etatowej w Prokuraturze Okręgowej w P., uzasadnione jest kontynuowanie polityki kadrowej opierającej się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorskich, związanej z jednej strony z osiąganiem przez prokuratorów wieku umożliwiającego im skorzystanie z przywileju stanu spoczynku, a z drugiej strony - z potrzebą umożliwienia przejęcia tej służby przez innych doświadczonych prokuratorów, a także zapewnieniem etatów dla nowych kadr prokuratorskich. Zgodnie z zasadą racjonalnego wykorzystania kadry prokuratorskiej i asesorskiej prowadzone są działania zmierzające do umożliwienia asesorom po upływie okresu powierzenia czynności prokuratorskich przystąpienia do konkursu na stanowisko prokuratorskie. Odpływ tej kadry orzeczniczej pozostawałby w sprzeczności z potrzebami prokuratury, która do wypełniania zadań ustawowych powinna w sposób racjonalny wykorzystywać swój potencjał osobowy. Powoływanie asesorów na stanowiska prokuratorskie nie może odbywać się tylko przez utworzenie nowego stanowiska z przekształcenia etatu asesorskiego. Taka praktyka prowadziłaby do systematycznego obniżania się limitu etatów asesorskich, przy braku możliwości ich odtworzenia. Podkreślenia wymaga również okoliczność, iż sytuacja kadrowa w poszczególnych jednostkach organizacyjnych prokuratury nieustannie podlega dynamicznym zmianom. Obecnie obowiązujące procedury przy obsadzaniu wolnych stanowisk w jednostkach

organizacyjnych prokuratury powodują, iż nabór na wolne stanowiska orzecznicze trwa niejednokrotnie wiele miesięcy. Niemniej jednak nie zmienia to faktu, że każdorazowo na zwalniane stanowiska prokuratorskie lub asesorskie zgłasza swoje kandydatury wiele osób, spełniających kryteria do mianowania na stanowisko asesora lub powołania na stanowisko prokuratora. Aktualnie wolne stanowiska orzecznicze są następstwem długotrwałych procedur związanych z ich obsadą, nie są zaś wynikiem braku kandydatów na te stanowiska. W tej sytuacji wyrażanie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora znacznie utrudnia, a niekiedy wręcz uniemożliwia, awans prokuratorom, którzy nie tylko spełniają wymogi formalne, ale też ze względów merytorycznych w pełni zasługują na taki awans. Dlatego z punktu widzenia interesu służby, ukierunkowanego w dużej mierze na stworzenie warunków dla pozyskiwania nowych kadr prokuratorskich, w sytuacji braku etatów uniemożliwiających m. in. mianowanie nowych asesorów, czy też powoływanie na pierwsze stanowisko prokuratorskie, ale także umożliwienie prokuratorom posiadających odpowiednie kwalifikacje uzyskania awansu zawodowego, nieuwzględnienie wniosku prokuratora J. T. znajduje uzasadnienie.

Od powyższej decyzji wnioskodawca złożył odwołanie, wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy Prokuratorowi Generalnemu do ponownego rozpoznania.

W motywach odwołania podniesiono, że Prokurator Generalny powołał się w zasadzie na negatywne stanowisko Prokuratora Apelacyjnego w [...], pomijając zupełnie pozytywne oceny w sprawie wniosku odwołującego się, przedstawione przez Prokuratora Okręgowego w P., jak również Krajową Radę Prokuratury. Stanowisko Prokuratora Apelacyjnego w [...], cytowane w uzasadnieniu decyzji Prokuratora Generalnego, ma charakter ogólnej analizy sytuacji kadrowej w okręgu Prokuratury Okręgowej w P. i nie powinno mieć wpływu na indywidualne rozstrzygnięcie w jego konkretnej sprawie. Prokurator Okręgowy w P., akceptując w pełni wniosek odwołującego się o wyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora, wskazał na rzekomą, szczególnie trudną sytuację kadrową Prokuratury Okręgowej w P., a to właśnie Prokurator Okręgowy bezpośrednio kształtuje politykę kadrową w podległej mu jednostce. Gdyby faktycznie dalsze zajmowanie przez skarżącego stanowiska prokuratora miało zachwiać sytuacją

kadrową i pozbawić możliwości awansu, czy też zatrudnienia innych prokuratorów, co podniósł Prokurator Apelacyjny, niewątpliwie Prokurator Okręgowy w P. zwróciłby uwagę na te okoliczności w swojej ocenie przedmiotowego wniosku. Mimo odmiennych stanowisk Prokuratora Okręgowego w P. i Prokuratora Apelacyjnego w [...], które niewątpliwie mają istotny wpływ na decyzję w przedmiocie uwzględnienia wniosku o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora, Prokurator Generalny w uzasadnieniu decyzji nie odniósł się do tej sprzeczności i nie wyjaśnił tej kwestii. Prokurator Generalny nie odniósł się również do pozytywnej oceny wniosku odwołującego się, zawartej w uchwale Krajowej Rady Prokuratury z dnia 29 października 2013 r., kwitując to sformułowaniem, zawartym w jednym zdaniu, że Krajowa Rada Prokuratury zaopiniowała pozytywnie wniosek. Tymczasem Krajowa Rada Prokuratury jest ustawowym organem samorządu prokuratorów, do jej stanowiska zajętego w formie uchwały, nawet w przypadku niepodzielenia go, Prokurator Generalny powinien się odnieść w uzasadnieniu decyzji. Odwołujący się nie zgadza się również z oceną dotyczącą przedmiotowego wniosku w kontekście zmian przepisów emerytalnych, zawartych w ustawie z dnia 11 maja 2012 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. W jego ocenie, głównym założeniem reformy emerytalnej jest wydłużenie okresu pracy zawodowej do osiągnięcia 67 roku życia, a więc regułą ustawową jest obecnie konieczność pozostawiania prokuratora w służbie czynnej do ukończenia 67 roku życia. Od tej ogólnej zasady wprowadzono pewne wyjątki, określając między innymi mężczyznom urodzonym od dnia 1 stycznia 1949 r. do dnia 31 marca 1949 r., wiek emerytalny na 65 lat i 5 miesięcy. Intencją ustawodawcy było sformułowanie wyjątku od generalnej zasady wydłużenia wieku emerytalnego do 67 lat i umożliwienie skorzystania z przepisów obowiązujących przed wejściem w życie reformy emerytalnej, dla tych prokuratorów, którzy chcieliby wcześniej przejść w stan spoczynku. Analizując uzasadnienie zaskarżonej decyzji można odnieść wrażenie, że przyjęto jako zasadę, iż ta grupa prokuratorów nie powinna pozostawać w czynnej służbie po ukończeniu 65 lat. Zdaniem odwołującego się, jest to stanowisko nieodpowiadające intencji ustawodawcy, skoro regułą ustawową jest obecnie konieczność pozostawiania prokuratora w służbie czynnej

do ukończenia 67 roku życia. Przechodząc do kolejnego argumentu Prokuratora Generalnego, którym uzasadnił on odmowę wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez odwołującego się stanowiska prokuratora, a więc braku szczególnych okoliczności, skarżący zaznacza, że zgodnie z treścią przepisu art. 62 ust. 2 ustawy o prokuraturze, prokurator może dalej zajmować stanowisko, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Z treści tego przepisu wynika, iż wyrażenie zgody przez Prokuratora Generalnego na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora ma charakter fakultatywny, natomiast nie wprowadzono - oprócz wymienionych w przepisie warunków - jakichkolwiek innych przesłanek, a w szczególności wymogu zaistnienia „szczególnych okoliczności”. Gdyby jednak przyjąć tylko teoretycznie, że warunkiem udzielenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora jest wystąpienie szczególnych okoliczności, to w ocenie odwołującego się – w jego przypadku te szczególne okoliczności zachodzą. Skarżący pracuje bowiem nienagannie w organach prokuratury od ponad 42 lat, stan zdrowia potwierdzony stosownym zaświadczeniem lekarskim pozwala mu na dalsze pełnienie obowiązków prokuratora, a jego wniosek o wyrażenie zgody na dalsze pełnienie służby w pełni zaakceptowali zarówno Prokurator Okręgowy w P., jak i Krajowa Rada Prokuratury. Po szczegółowym przeanalizowaniu uzasadnienia zaskarżonej decyzji można dojść do wniosku, że w zasadzie powodem odmowy wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie przez odwołującego się stanowiska prokuratora jest jego wiek i związana z wiekiem, jak to określono, potrzeba pokoleniowej wymiany kadr w prokuraturze. Takie stanowisko stanowi dyskryminację pracownika z uwagi na wiek.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 62a ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (jednolity tekst: Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm., dalej zwanej ustawą o prokuraturze) do prokuratorów stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2 – 5, przepisy m. in. art. 69 – 71 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 427 ze zm., dalej zwanej Prawem o ustroju sądów powszechnych), normujące instytucję stanu spoczynku sędziów. W konsekwencji powyższego odesłania do Prawa o ustroju sądów powszechnych (przy uwzględnieniu struktury organizacyjnej prokuratury oraz wynikającego ze zdania drugiego przepisu określenia kompetencji organów prokuratury w miejsce uprawnień Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości) również prokurator przechodzi w stan spoczynku z uwagi na wiek z mocy prawa z dniem ukończenia 67 roku życia albo z dniem osiągnięcia wieku określonego w przepisie art. 69 § 1a, który wskazuje między innymi, iż wiek, którego osiągnięcie powoduje przejście w stan spoczynku dla mężczyzn urodzonych do dnia 30 września 1953 r., jest równy najniższemu wiekowi emerytalnemu określone odpowiednio w art. 24 ust. 1a pkt 61-84, art. 24 ust. 1b i art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej zwanej ustawą o emeryturach i rentach z FUS). Zgodnie z art. 24 ust. 1b pkt 1 tej ustawy, wiek emerytalny dla mężczyzn (w przedmiotowym przypadku wiek przejścia prokuratora z mocy prawa w stan spoczynku) urodzonych od dnia 1 stycznia 1949 r. do dnia 31 marca 1949 r. wynosi 65 lat i 5 miesięcy.

Od reguły przechodzenia prokuratorów w stan spoczynku z mocy prawa, przepisy ust. 2 – 3a art. 62a ustawy o prokuraturze przewidują wyjątek stanowiąc, że prokurator może dalej zajmować stanowisko, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek zainteresowanego, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi na to zgodę. Wniosek wraz z zaświadczeniem o stanie zdrowia składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem przez wnioskodawcę wieku wskazanego w art. 69 § 1 lub art. 69 § 1a Prawa o ustroju sądów powszechnych. W razie niezakończenia postępowania związanego z

rozpoznaniem wniosku, prokurator pozostaje w służbie do czasu zakończenia postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym. Od decyzji Prokuratora Generalnego wydanej w tym trybie przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Z powołanych przepisów ustawy o prokuraturze i Prawa o ustroju sądów powszechnych wynika zatem, że zasadą jest odejście prokuratora z czynnej służby wraz z ukończeniem 67 roku życia albo - dla kobiet urodzonych do dnia 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych do dnia 30 września 1953 r. - wraz z osiągnięciem wieku równego najniższemu wiekowi emerytalnemu określone w art. 24 ust. 1a pkt 61-84, art. 24 ust. 1b i art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, natomiast możliwość dalszego zajmowania przez niego stanowiska po osiągnięciu ustawowego wieku przejścia w stan spoczynku stanowi wyjątek od tej zasady. Podkreślić należy, iż art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze zapewnia jedynie możliwość wystąpienia we właściwym czasie i przy spełnieniu ustawowego warunku legitymowania się zaświadczeniem stwierdzającym zdolność, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, z wnioskiem do Prokuratora Generalnego o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska. Ostateczna decyzja w tej kwestii należy zatem do Prokuratora Generalnego. Sytuacja sędziów i prokuratorów jest w tym zakresie nieco odmienna. W świetle art. 69 § 1 i 3 Prawa o ustroju sądów powszechnych, w razie oświadczenia Ministrowi Sprawiedliwości woli dalszego zajmowania stanowiska oraz przedłożenia zaświadczenia o zdolności, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziowskich, sędzia, który ukończył 67 rok życia albo z dniem osiągnięcia wieku określonego w art. 69 § 1a, niejako „automatycznie” pozostaje na swoim stanowisku, podczas gdy dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora wymaga uzyskania pozytywnej decyzji Prokuratora Generalnego. To zróżnicowanie sytuacji obydwu grup zawodowych w zakresie możliwości kontynuowania czynnej służby po osiągnięciu wieku uprawniającego do stanu spoczynku wynika z zasadniczo odmiennego statusu prawnego sędziów, który jest gwarantowany konstytucyjnie (w tym odnośnie do prawa do przejścia w stan spoczynku w związku z zasadą nieusuwalności sędziów), podczas gdy zarówno stan spoczynku jak i inne elementy statusu prokuratorów nie korzystają z

gwarancji konstytucyjnych. Prawo do stanu spoczynku zapewnia prokuratorom ustawa zwykła, odsyłająca w tym zakresie do innego aktu tej rangi, jakim jest Prawo o ustroju sądów powszechnych, zaś przepisy tej ostatniej ustawy stosowane są do tej grupy zawodowej odpowiednio, z uwzględnieniem różnic wynikających z regulacji szczególnej art. 62 ust. 2 – 5 ustawy o prokuraturze, zatem także tych odmienności, które dotyczą możliwości dalszego zajmowania stanowiska po ukończeniu 67 roku życia albo po osiągnięciu wieku określonego w art. 69 § 1a Prawa o ustroju sądów powszechnych.

Decyzja Prokuratora Generalnego o wyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska ma przy tym charakter uznaniowy, na co wskazuje posłużenie się przez ustawodawcę w art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze kwantyfikatorem „może” oraz niesprecyzowanie żadnych przesłanek, jakimi powinien kierować się Prokurator Generalny przy jej podejmowaniu. Akcentowany przez odwołującego się dobry stan zdrowia nie jest gwarancją uwzględnienia wniosku o przedłużenie służby, lecz ustawowym minimum, jakie musi spełnić wnioskodawca, by móc ubiegać się o dalsze zajmowanie stanowiska.

Rozpoznając odwołanie prokuratora od negatywnej decyzji w przedmiocie przedłużenia służby Sąd Najwyższy nie może wkraczać w ustawowe kompetencje Prokuratora Generalnego i sam rozstrzygać o tym, czy zainteresowany ma nadal sprawować swoją funkcję. Honorując ustawowe uprawnienie Prokuratora Generalnego w tym zakresie, Sąd Najwyższy analizuje, czy jego zastosowanie nastąpiło zgodnie z prawem. Kognicja Sądu Najwyższego sprowadza się do badania legalności i zasadności motywów, które doprowadziły do wydania zaskarżonej decyzji. Kontroli podlega zatem to, czy decyzja nie jest arbitralna lub podjęta na podstawie niedozwolonych przesłanek, zwłaszcza mających charakter dyskryminacyjny. Wydając decyzję o wyrażeniu zgody na dalsze zajmowanie stanowiska Prokurator Generalny powinien bowiem rozważyć wszystkie okoliczności sprawy oraz uwzględnić zarówno interes osoby zainteresowanej, jak i interes publiczny. Należy podkreślić, że z uwagi na odstępstwo od zasady przechodzenia prokuratora w stan spoczynku wraz z ukończeniem 67 roku życia albo z dniem osiągnięcia wieku określonego w art. 69 § 1a Prawa o ustroju sądów powszechnych, zgoda na dalsze pełnienie obowiązków prokuratorskich powinna

mieć wyjątkowy charakter i być podyktowana szczególnymi względami, głównie dobrem służby. Chodzi o to, aby przez zbyt liberalne stosowanie instytucji zgody na dalsze zajmowanie stanowiska po osiągnięciu przez prokuratora ustawowego wieku nie odwrócić tych proporcji i nie uczynić przejścia prokuratora w stan spoczynku wraz z ukończeniem wskazanego wyżej wieku wyjątkiem od zasady. Ustawowy wiek zakończenia aktywności zawodowej i przejścia w stan spoczynku osób pełniących ważne funkcje publiczne, jakimi są prokuratorzy, określił bowiem ustawodawca i jego wola w tej materii nie może być generalnie modyfikowana przez strony stosunku pracy. Stąd też w judykaturze przyjmuje się, że stan zdrowia wnioskodawcy, wiedza i doświadczenie zawodowe, satysfakcja z pracy, chęć uzyskania wyższej stawki awansowej wynagrodzenia czy nabycia uprawnień do nagrody jubileuszowej, mogą okazać się niewystarczające dla zaaprobowania prośby prokuratora o dalsze zajmowania stanowiska (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III PO 7/09, LEX nr 578147; z dnia 21 października 2010 r., III PO 3/10, LEX nr 667491 i z dnia 3 lutego 2011 r., III PO 9/11, LEX nr 819597). Zauważa się, że podstawowym celem unormowania art. 62a ustawy o prokuraturze jest ochrona interesu publicznego, przez przedłużenie stanu czynnego służby prokuratora, gdy zachodzą szczególne potrzeby (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., III PO 2/11, LEX nr 901636). Ów interes służby wyraża się w takim kierunku prowadzenia polityki kadrowej, która uwzględnia pokoleniową wymianę kadr prokuratorskich, związaną z jednej strony z osiąganiem przez prokuratorów wieku umożliwiającego im skorzystanie ze stanu spoczynku, a z drugiej strony – z potrzebą umożliwienia przejęcia tej służby przez innych doświadczonych prokuratorów, a także zapewnienia etatów dla nowych kadr prokuratorskich (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2010 r., III PO 1/10, LEX nr 602062 i z dnia 3 marca 2011 r., II PO 13/10, LEX nr 818601).

Takiej też analizy wszystkich okoliczności sprawy dokonał Prokurator Generalny rozpoznając wniosek J. T. o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska. Biorąc pod uwagę, iż J. T. urodził się [...] 1949 r., to zgodnie z art. 69 § 1a Prawa o ustroju sądów powszechnych, stosowanym przez art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, wiekiem, którego osiągnięcie powoduje przejście w stan spoczynku, jest 65 lat i 5 miesięcy (art. 24 ust. 1b pkt 1 ustawy o emeryturach

i rentach z FUS). Jest to zasada ustawowa, a zgoda na ewentualne dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora ma charakter fakultatywny. Nie negując istnienia podnoszonych przez odwołującego się przesłanek dotyczących jego osoby, jak dobry stan zdrowia oraz profesjonalizm i doświadczenie zawodowe, Prokurator Generalny słusznie zauważył, że nie mają one szczególnego charakteru i nie przeważają nad dobrem służby, rozumianym jako potrzeba pokoleniowej wymiany kadr w zatrudniającej wnioskodawcę jednostce organizacyjnej prokuratury. Swoje stanowisko w tej kwestii Prokurator Generalny przekonywująco uzasadnił wynikami przeglądu stanu osobowego prokuratury na obszarze okręgu [...]. Powstaje zatem sytuacja, gdy stanowisko w prokuraturze okręgowej opuszcza prokurator mający uprawnienia do stanu spoczynku, a służbę po nim może przejąć inny doświadczony prokurator, zwalniając tym samym etat dla młodych kadr. W tym kontekście nie można zarzucić Prokuratorowi Generalnemu, że rozstrzygnął sprawę w sposób dowolny, stosując niedozwolone kryteria, a zaskarżonej decyzji - arbitralności i bezzasadności.

Nie podzielając zarzutów i wniosków odwołania, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

aw